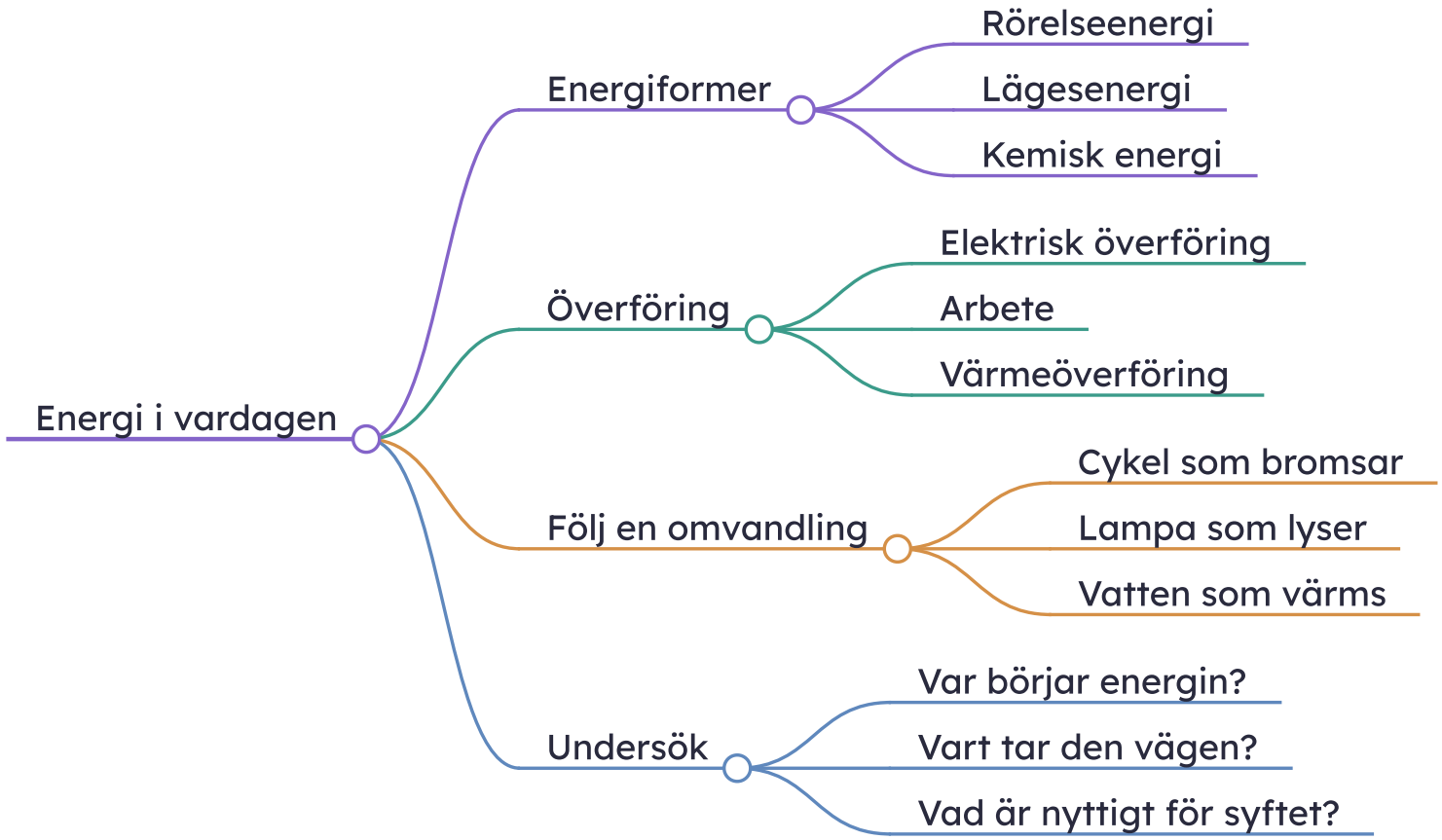
Energi i vardagen

Följ energin genom en cykel, en lampa och en vattenkokare.

Läs en gren i taget. Täck sedan över detaljerna och försök förklara dem med egna ord.

Förstå innehållet

Energi kan lagras och överföras mellan olika delar av ett system. Ett föremål i rörelse har rörelseenergi. Ett upplyft föremål kan ha gravitationell lägesenergi. Kemisk energi finns lagrad i exempelvis bränslen. När en lampa används överförs elektrisk energi och omvandlas bland annat till strålning och inre energi. Friktion kan omvandla rörelseenergi till inre energi, så att temperaturen stiger.

Så är kartan uppbyggd

Den första grenen ger ord att använda. De andra kräver att du använder orden i en situation. Testa att följa energin när du cyklar nerför en backe och bromsar. Var startar din beskrivning och vilka delar av omgivningen tar emot energi?

> **Stanna upp vid det här**
> När vi säger att energi förbrukas menar vi ofta att den blir svårare att använda för vårt syfte. Den totala energin bevaras i ett slutet system.

Prova själv

Välj en vattenkokare. Skriv var energin kommer in, vad du vill värma och vart en del av energin också tar vägen. Lägg till din egen apparat på grenen ”Följ en omvandling”. Jämför med någon annans exempel.

Två frågor att besvara

Vad ökar ofta när du bromsar en cykel?

Friktionen omvandlar rörelseenergi till inre energi i bland annat bromsarna.

Vad är ett rimligt första steg i en energibeskrivning?

En tydlig avgränsning hjälper dig att följa överföringen till och från systemet.

Källunderlag

EIA · Energiformer

https://www.eia.gov/energyexplained/what-is-energy/forms-of-energy.php

Egen övning och sammanställning av Studera.ai. Bearbeta kartan på studera.ai/resurser/tankekartor-exempel.